

“If it’s not on Facebook, it didn’t happen!”

Om kildefremstilling og dannelsesrejser
Drømmenes Kupé

Fag

Historie – evt. i kombination med Samfundsfag

Varighed

Ca. 3 timer

Forløbsbeskrivelse

Forløbet tager udgangspunkt i de nyeste fagbekendtgørelser for Historie (2017) og er udviklet til Historie A og B (STX og HF-e), og kan også let tilpasses HTX og HF: Kultur- og Samfundsfagsgruppen.

Indholdsmæssigt har forløbet fokus på at undersøge, hvilken form og funktion dannelsesrejsen har haft gennem tiden.

Metodisk har forløbet fokus på, hvordan forskellige generationer af rejsende har dokumenteret deres rejser og dermed produceret det kildemateriale, vi ser udstillet i *Drømmenes Kupé*, samt hvordan vi selv i dag dokumenterer vores oplevelser og dermed selv producerer kilder til kommende generationers granskning af vores tid.

Denne aktivitet kan gennemføres i forbindelse med et besøg på Danmarks Jernbanemuseum og kan også indgå i et længere undervisningsforløb i Historie (evt. i samarbejde med Samfundsfag).

Om *Drømmenes Kupé*

Udstillingen behandler temaet ferierejser med tog og de rejsendes drømme og forventninger. I udstillingen formidles to rejseformer: de velbjergedes rejser ad velkendte ruter med de blå, luksuriøse Wagons-Lits sove- og spisevogne, og de unge interraileres eventyrlige rejser ad ukendte veje.

Selve udstillingen åbner sig bag en kulisser af et rejsebureau, hvorfra man kan vælge at rejse med Wagons-Lits eller Interrail. Uanset hvilken af de to rejseformer man vælger at udforske først, ender man på “Gare du Nord” i Paris, hvor de to typer af rejsende mødes. De to rejseformer fortæller historien om, hvordan danskernes togrejser til udlandet ændrede karakter. Fra at være en rejseform for velstillede og familier opstod der efter ungdomsoprøret i 1960’erne en ny type billigrejse for de unge, og fra 1972 kunne unge rejse ud i Europa med Interrail. Samtidig var charterrejser med fly blevet mere og mere almindelige, men fælles for Wagons-Lits og Interrail var det, at toget som transportmiddel skabte nogle særlige rammer: det lange ophold i togets kupéer eller gange, mødet med andre rejsende i forholdsvis trange rum og landskaber, der bevægede sig forbi og ændrede karakter. I udstillingen bliver tidligere rejsendes drømme formidlet såvel fysisk via genstande, billeder og interviews som mere sanseligt gennem dufte, lys og lyd.

Udstillingen rummer bl.a. genstande og fotos, som rejsende har bevaret, og disse vidner om den betydning, rejser har for mennesket. Samtidig vidner udstillingen om udviklingen i Danmarks historie fra slutningen af 1800-tallet, da de første danskere kunne rejse med Wagons-Lits, og frem til nutidens globaliserede verden, hvor togrejsen er udfordret af andre rejseformer og store drømme om at se verden uden for Europa.

Indhold

AKTIVITET
<p>Eleverne ankommer til museet og finder sammen i de grupper, læreren på forhånd har dannet. Efter en kort introduktion til udstillingen går grupperne på opdagelse i Wagons-Lits- og interrail-vognene.</p>
<p>Grupperne sætter sig på Gare du Nord og planlægger en rejserute med tre hoveddestinationer i Europa, og herefter skal gruppen i gang med at undersøge, hvilken dannelse de kan få med hjem fra deres rejse til de tre byer. Dannelsen gælder såvel den personlige udvikling som den faglige og kulturelle dannelse.</p> <p>Informationssøgningen skal foretages i de scrapbøger og rejsebeskrivelser, som tidligere interrail-rejsende har afleveret til museet (Se bilagsmateriale).</p>
<p>Eleverne mødes i matrixgrupper og fortæller hinanden om deres undersøgelse.</p>
<p>Grupperne mødes igen og arbejder et sted i udstillingen eller i museets undervisningslokale. De skal nu foretage en historisk komparativ undersøgelse af, hvordan man har dokumenteret rejserne fra Wagons-Lits fra ca. 1890'erne til 1950'erne over Interrail i 1970'erne og 1980'erne og frem til nutidens rejser med fly.</p> <p>Eleverne skal med udgangspunkt i bilagsmaterialet og egne erfaringer sammenligne fortidens feriefotos, rejsebeskrivelser og scrapbøger med nutidens dokumentation bl.a. på de sociale medier.</p>
<p>Grupperne diskuterer, hvordan de kilder, de selv er med til at producere i deres hverdag, adskiller sig fra kilder (scrapbøger mv.), som de får udleveret på dagen (jf. bilagsmaterialet).</p>
<p>Fælles opsamlende diskussion af følgende problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad former én? • Hvordan oplever man normer og værdier? • Hvordan dokumenterer vi vores oplevelser (hashtags og SoMe vs. traditionel tekstdokumentation)? • Hvordan gemmes kilder? • Hvordan skal man historisk-kritisk forholde sig til og bruge den dokumentationsmængde, der i vores tid stiger eksponentielt? • Hvordan skal folk om 50 år kunne se tilbage på elevernes rejse til Danmarks Jernbanemuseum?

Faglige mål og kernestof

Faglige mål • Historie

Med dette forløb trænes eleverne i at

- analysere samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne (Historie A) / opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv (Historie B).
- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende.
- anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie.
- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes/kursisternes egen tid.
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
- (behandle problemstillinger i samarbejde med andre fag).

Kernestof • Historie

- Forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne
- Kulturer og kulturmøder i Europas historie
- Globalisering
- Historiebrug og formidling
- Historiefaglige teorier og metoder (Historie A) / Historiefaglige begreber (Historie B)

Materialer

Til læreren:

Larsen, Anna Back; Christensen, René Schrøder; Lundager, Gitte; Christiansen, Sissel Vennike (red): "Baggrundshistorien". *Drømmenes Kupé. Udstillingskatalog*. Danmarks Jernbanemuseum, 2017. s. 28-49 (bilag 1).

Wagons-Lits reklamer:

- Fotos af rejsende familier og velhavere (bilag 2).
- Reklameplakater (bilag 3).

Interrail - scrapbøger:

- Anne Mette Ehlers, 1986 (bilag 4).
- Ib Salomon, 1972 (bilag 5).
- Karen Lis Hansen og Steen Hausted, 1976 (bilag 6).
- Billede af interrailiers cowboyvest fra 1980'erne (bilag 7).

Museet udlåner gerne iPads til eleverne, så de kan bruge

- Internettet
- Google Maps/Streetview
- Relevante apps

Inddrag gerne selvvalgte elementer og genstande i udstillingen.

Forløb og aktiviteter er udarbejdet af lektor Iben Lundager Rausgaard, adjunkt Thomas Hjelm Olesen og tidligere gymnasielærer Anne Hjelm Olesen i samarbejde med Undervisning, Danmarks Jernbanemuseum maj 2017.